

L Ö G

18

28. febr.

um framlenging á III. kafla laga nr. 100/1948, um dýrtíðarráðstafanir vegna atvinnuveganna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ákvæði þau um tekjuöflun í dýrtíðarsjóð, sem sett voru í III. kafla laga nr. 100 1948, um dýrtíðarráðstafanir vegna atvinnuveganna, skulu gilda til 1. apríl 1950, að undanteknum d-, e- og f-liðum 30. gr. laganna.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 28. febrúar 1950.

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Björn Ólafsson.

L Ö G

19

2. marz

um Bjargráðasjóð Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Bjargráðasjóður Íslands, sem stofnaður var með lögum nr. 45 1913, skal vera allsherjarsjóður fyrir alla landsmenn til hjálpar í hallæri eða til að afstýra því. En það er hallæri, ef sveitarfélög, eitt eða fleiri í sýslu, eða bæjarfélög verða af náttúruvöldum svo illa stödd, að þau megna ekki af eigin rammleik að forða mönnum og skepnum við harðrétti eða felli.

2. gr.

Hvert sveitarfélag á landi hér skal á ári hverju greiða iðgjald í bjargráðasjóð, 2 krónur fyrir hvern mann, sem þar er heimilisfastur, þegar manntal er tekið. Bjargráðasjóðsgjald greiðist úr sveitarsjóði.

3. gr.

Bjargráðasjóðinn skal styrkja á hverju ári með tillagi úr ríkissjóði, er nemi 2 krónum fyrir hvern mann.

4. gr.

Stjórn sjóðsins, sem heitir bjargráðastjórn, skipa skrifstofustjórinn í félagsmálaráðuneytinu, sem er formaður stjórnarinnar, formaður Búnaðarfélags Íslands og forseti Fiskifélags Íslands.

19 Fé bjargráðasjóðsins skal geymt og ávaxtað í banka með ríkisábyrgð, og skal 2. marz það vera tiltækt hvenær sem þörf gerist.

5. gr.

Bjargráðastjórn skal gæta vel að öllu, er bendir til þess, að yfirvofandi hallæris-hætta sé fram undan, og skal hún vera ríkisstjórninni til ráðuneytis um ráðstafanir, sem miða að því að afstýra hallæri.

6. gr.

Bjargráðastjórn hefur á hendi reikningshald sjóðsins, og skulu reikningarnir endurskoðaðir af endurskoðunardeild stjórnarráðsins og endurskoðendum ríkis-reikninganna án sérstaks endurgjalds.

7. gr.

Hver bæjarstjórn og hreppsnefnd skal lúka bjargráðasjóðsgjaldi á manntals-þingum. Í kaupstöðum skulu bæjarfógetar, en í sveitum sýslumenn (í Reykjavík toll-stjóri) innheimta gjaldið og koma því til gjaldkera bjargráðastjórnarinnar eigi síðar en 1. október ár hvert.

8. gr.

Fyrir 1. marz ár hvert er prestum og öðrum þeim, er manntal hafa á hendi, skylt að láta innheimtumönnum bjargráðasjóðsgjalda í té skýrslu um íbúafjölda hvers sveitarfélags, miðað við áramót, til afnota við útreikning og innheimtu gjaldanna.

9. gr.

Allt það fé, sem rennur úr ríkissjóði í bjargráðasjóðinn samkv. 3. gr., að vöxtum meðtöldum, svo og helmingur þess fjár, sem sjóðurinn fær samkvæmt 2. gr. laga þessara, skal vera sameign allra landsmanna. Hins vegar skal helmingur þess fjár, sem í sjóðinn rennur samkv. 2. gr., vera séreign þeirrar sýslu eða kaupstaðar, er gjaldið greiddi, og leggjast vextir af því fé við séreignina.

Allur kostnaður af starfrækslu sjóðsins greiðist úr sameignarsjóðnum.

10. gr.

Ríkisstjórnin getur veitt sýslunefndum og bæjarstjórnnum heimild til þess að hækka bjargráðasjóðsgjaldið um tiltekið árábil, þó ekki meira en um helming hins upprunalega gjalds. Sú hækkun rennur óskipt í séreignarsjóð viðkomandi sýslu- eða bæjarfélags.

Nú notar einhver sýsla eða bæjarfélag heimild þessarar greinar og hækkar framlag sitt til bjargráðasjóðs með leyfi ríkisstjórnarinnar, og er þá ríkissjóði skylt að leggja fram, auk þess, sem fyrir er mælt í 3. gr., fé, er nemur hálfu viðbótar-gjaldinu, og rennur það í séreignarsjóð viðkomandi sveitarfélags.

11. gr.

Nú verður hallæri í sveitarfélagi af óvenjulegum harðindum eða langvarandi aflaleysi, eða tjón verður þar af náttúruvöldum á mannvirkjum eða búfé, enda hafi það, sem skemmdist eða ónýttist, verið óvátryggt fyrir tjóni þessu, og getur þá stjórn bjargráðasjóðs veitt styrk eða lán úr bjargráðasjóði samkvæmt lögum þess-um, til að draga úr áhrifum hallærisins eða bæta tjónið að einhverju leyti.

12. gr.

Ef hallæri ber að höndum, á hvert sýslu- og bæjarfélag tilkall til séreignar sinnar í sjóðnum til útbýtingar samkvæmt reglum, sem sýslunefnd eða bæjarstjórn

hafa samþykkt þar um, enda samþykki ráðherra slíka ráðstöfun, að fengnu áliti 19
 bjargráðastjórnar. Skýrslu um úthlutun þessa skal viðkomandi sýslunefnd eða 2. marz
 bæjarstjórn senda stjórn bjargráðasjóðs þegar að úthlutun lokinni.

Ef haustbirgðir reynast svo litlar í einhverju héraði, að hætt er við bjargar-
 skorti fyrir menn eða skepnur, ef illa vetrar, þá má sýslunefnd eða bæjarstjórn
 með samþykki bjargráðastjórnar nota séreign sína í sjóðnum til að kaupa eða
 tryggja varaforða, en það fé, sem þannig er notað, skal greiða aftur að fullu, en
 vaxtalaust, í bjargráðasjóðinn á ársfresti, nema því verði ráðstafað samkvæmt 1.
 málsg. þessarar greinar.

Nú hrekkur ekki séreign sýslu eða kaupstaðar til forðatryggingar, og má þá
 bjargráðastjórn veita héraðinu vaxtalaust bráðabirgðalán af sameignarfé sjóðs-
 ins, gegn veði í bjargráðasjóðsgjaldi héraðsins eða þeim tryggingum öðrum, sem
 stjórnin metur gildar.

13. gr.

Nú hrökkva ekki til þess að afstýra hallæri þær ráðstafanir, sem 11. og 12. gr.
 gera ráð fyrir, og er þá bjargráðastjórn heimilt að veita aðstoð úr sameignar-
 sjóði með þeim hætti, er hér segir:

1. beinum styrk úr bjargráðasjóði,
2. lánveitingum til sýslu- eða sveitarfélaga,
3. lánveitingum til einstaklinga, sem fyrir tjóni hafa orðið, gegn veði í fasteign
 eða ábyrgð sýslu- eða sveitarfélags.

Hverjum þeim, sem láns beiðist eða styrks úr bjargráðasjóði, ber að senda
 sjóðsstjórninni svo glöggar skýrslur sem kostur er á um tjón það, sem bæta skal.
 Nú þykir bjargráðastjórn á skorta um, að gögn þau séu fullnægjandi, sem horizt
 hafa, og getur hún þá krafizt fyllri gagna frá þeim aðilum, er henni þykir henta.
 Nú berast ekki þau skilríki, sem bjargráðastjórn hefur beiðzt, og er þá sjóðsstjórn-
 inni heimilt að synja beiðninni af þeim ástæðum einum.

14. gr.

Nú gengur mikil óáran um land allt eða í stórum landshlutum, svo að fé bjarg-
 ráðasjóðs hrekkur ekki til nauðsynlegrar hjálpar og sjóðurinn kemst í fjárþröng,
 og er þá ríkisstjórninni heimilt að ábyrgjast nauðsynlegt lán fyrir bjargráðasjóð-
 inn, eða veita honum lán úr ríkissjóði, ef fé er þar fyrir hendi, en slík bráða-
 birgðalán ber bjargráðasjóði að endurgreiða af tekjum sínum, enda séu eignir
 sjóðsins og tekjur að veði fyrir bráðabirgðalánum þessum.

15. gr.

Ráðherra setur, að fengnum tillögum bjargráðastjórnar, reglugerð um rekstur
 sjóðsins og starfrækslu.

16. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

17. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 45/1913, um Bjargráðasjóð Íslands,
 og lög nr. 20/1925, um heimild til að veita lán úr bjargráðasjóði.

Gjört að Bessastöðum, 2. marz 1950.

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Ólafur Thors.